Welke factoren be?nvloeden mensen in het proces van vroegtijdige zorgplanning?

Haio: LOONES An , KUL
Promotor: WENS Johan
Praktijkopleider: DE JAEGER Marc , VERHOFSTADT Koenraad

Context: Vroegtijdige zorgplanning (VZP) is een proces van reflectie en dialoog tussen de patiënt, zijn naasten en ??n of meerdere zorgverleners, waarbij toekomstige zorgdoelen besproken en gepland worden. Deze zorgdoelen zijn gebaseerd op wat de patiënt waardeert als kwaliteitsvolle zorg. Het doel van dit kwalitatieve onderzoek is een antwoord te formuleren op de vraag welke factoren ervoor zorgen dat mensen interesse krijgen in VZP en erover beginnen nadenken. Zo kunnen we als arts inschatten wanneer (in het leven van de patiënt) dit gesprek het best wordt gevoerd.

Onderzoeksvraag: Welke factoren zorgen ervoor dat 50-plussers interesse krijgen in VZP? Welke factoren hebben ervoor gezorgd dat de stap tot VZP werd gezet of welke factoren zorgen ervoor dat dit nog niet is gebeurd? Kunnen we deze factoren als arts niet gebruiken om uiteindelijk te zorgen dat we bij bepaalde mensen dit gesprek aangaan? Of is het juist nodig dat we bij iedereen dit gesprek voeren? Op welk moment/welke momenten (in het leven van de patiënt) houden we dit gesprek het best?

Methode: Er werd een systematisch literatuuronderzoek verricht zowel via Ovid als Pubmed met de vraagstelling welke factoren ertoe bijdragen dat mensen interesse krijgen in VZP en erover beginnen nadenken. In het praktijkproject werd aan wilsbekwame 50-plussers met een GMD in de praktijk na de consultatie gevraagd of ze wilden deelnemen aan een kwalitatief onderzoek met focusgroepen rond het thema VZP. Ze kregen schriftelijke informatie mee. Er werd gevraagd vooraf een korte enqu?te in te vullen die polste naar demografische gegevens. De gegevens werden gecodeerd geanalyseerd.

Resultaten: Uit het literatuuronderzoek blijkt dat patiënten open staan voor een gesprek rond VZP en dat ze verwachten dat de arts dit gesprek aangaat. In het bijzonder komt de huisarts voor dit gesprek in aanmerking wegens de dichte arts-patiëntrelatie. Ervaringen met het levenseinde en zorgbeslissingen van naasten is een belangrijke reden voor patiënten om het gesprek rond hun eigen levenseinde te initi?ren. Als timing voor het gesprek komen in het literatuuronderzoek juist enkele triggers naar voor. Aan de twee focusgroepen nemen in totaal zestien 50-plussers deel. Factoren die mensen aansporen na te denken over VZP komen overeen met de zaken die in het literatuuronderzoek werden gevonden. In het proces om te komen tot VZP is het verkrijgen van informatie voor mensen een essenti?le stap. Ook erover aangesproken worden (liefst door de huisarts) en het samen invullen van formuleren blijken noodzakelijke stappen. Het onderwerp kon voor de deelnemers ook deel uitmaken van een checklist.

Conclusie: Deze masterproef illustreert dat mensen wel degelijk openstaan voor een gesprek rond VZP en dat vooral ervaringen met het levenseinde van naasten aanzetten om na te denken over VZP. De essenti?le stappen om te komen tot vroegtijdige zorgplanning zijn het geven van informatie, de patiënt erover aanspreken en hen begeleiden bij het invullen van formulieren. Verder grootschalig onderzoek is vereist om het ideë rond VZP als onderdeel van een checklist verder te funderen.